

Pestprotocol OBS de Punt

Inhoudsopgave:

1. Inleiding.

- Waarom een pestprotocol?
- Plagen en Pesten: Wat is daar het verschil tussen?
- Voorbeelden van pestgedrag.
- De betrokkenen.

2. Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

- Bij het gepeste kind.
- Bij de pester.
- De directe omgeving.
- Bij de ouders.
- Bij de leerkracht.

3. Uitgangspunten bij het pestprotocol.

- Wat is het uitgangspunt bij het pestprotocol?
- De groepsleerkracht neemt de volgende maatregelen om pestgedrag te voorkomen.
- Bij het signaleren van systematisch pestgedrag wordt de volgende procedure in werking gesteld.

4. Het Pestprotocol van OBS de Punt.

5. Op weg naar een veilige school:

- Hulp aan het gepeste kind, in de vorm van adviezen en (in sommige gevallen) van een sociale vaardigheidstraining.
- Hulp aan de pester, in de vorm van sociale vaardigheidstraining of een cursus in het omgaan met agressie.
- Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers, in de vorm van het mobiliseren van deze groep.
- Hulp aan de ouders, in de vorm van achtergrondinformatie en adviezen.
- Hulp aan de leerkracht, in de vorm van achtergrondinformatie over het verschijnsel, signalen,
- Oorzaken, gevolgen en concrete aanpakmogelijkheden.

6. Goed Gedaan.

7. De belangrijkste regels van het pestprotocol.

- De belangrijkste regels van het pesten.
- De gouden regels vanuit het pestprotocol voor de kinderen zijn.

8. Adviezen voor ouders.

- Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep.
- Adviezen aan ouders van kinderen die pesten.
- Adviezen aan ouders van gepeste kinderen.
- Telefoonnummers en internetsites.

1. Inleiding

1.1 Waarom een pestprotocol:

OBS de Punt wil alle leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, een omgeving waarin zij zich op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen.

De leerkrachten bevorderen dit door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school en een prettig werkklimaat in de klas.

In veruit de meeste gevallen lukt dit door geschreven regels van het 'hoe gaan we met elkaar om' contract te bespreken, vast te stellen en dit te onderhouden.

Soms echter is het nodig om duidelijkere afspraken met de kinderen te maken.

Een van die duidelijke regels is dat kinderen met respect met elkaar dienen om te gaan. Dat dat niet vanzelfsprekend gebeurt, geeft aan dat we het de kinderen moeten leren en daar dus energie in moeten steken.

Dat leerproces verloopt meestal vanzelf goed, maar het kan ook voor komen dat een kind in een enkel geval systematisch door andere kinderen wordt gepest. Dan kan een kind zodanig in de knoop komen, dat de regels van de leerkracht niet meer in voldoende mate de veiligheid bieden of garanderen en daarmee de gewenste ontwikkeling onderbreken. Het is in dat geval van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet, dat er een ernstig probleem in de groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, wordt de veiligheid ernstig aangetast. Dit betekent dat wij als school pesten als ongewenst gedrag beschouwen en alles in het werk stellen om pestgedrag aan te pakken.

In dit protocol is vastgelegd hoe wij het pestgedrag van kinderen benaderen.

Via dit protocol wil de school alle betrokkenen op de ernst van pesten wijzen en daarnaast zowel handreikingen geven om te werken aan een veilige school als een stappenplan bieden bij systematisch pestgedrag.

Kortom: wij zien pesten als een bedreiging voor de school als geheel, voor alle leerlingen, leerkrachten en ouders en alle andere betrokkenen bij de school. Wij erkennen, herkennen pestgedrag en ondernemen actie ter voorkoming en waar nodig stoppen van pestgedrag.

1.2 Plagen en Pesten: Wat is daar het verschil tussen?

Iemand op het schoolplein een stevige duw geven kan plagen zijn, maar het kan net zo goed gaan om echt pestgedrag. We spreken over plagen wanneer kinderen min of meer aan elkaar gewaagd zijn en het vertoonde gedrag een uitnodigend karakter heeft om iets terug te doen vanuit een veilige sfeer. Het gaat dan om een prikkelend spelletje, dat door geen van de betrokkenen als bedreigend of echt vervelend wordt ervaren.

Er is zelfs sprake van een pedagogische waarde: door elkaar eens uit te dagen leren kinderen goed om te gaan met allerlei conflicten. Dat is een vaardigheid die later in hun leven van pas komt bij conflicthantering, waar iedereen in zijn leven mee te maken krijgt.

We spreken van pestgedrag als het slachtoffer zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep. De inzet van het pestgedrag is altijd macht door intimidatie. Bij echt pestgedrag zien we ook altijd een vaste

rolverdeling terug bij de betrokkenen. De belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn dus het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter.

1.3 Voorbeelden van pestgedrag:

Verbaal:

1. Vernederen: "Haal jij alleen de ballen maar uit de bosjes, je kunt niet goed genoeg voetballen om echt mee te doen".
2. Schelden: "Viespeuk, etterbak, mietje" enz.
3. Dreigen: "Als je dat doorvertelt, dan grijpen we je."
4. Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
5. Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. (Rooie, dikke, dunne, flapoor, centenbak, enz.).
6. Gemene briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.

Fysiek:

1. Trekken en duwen of spugen.
2. Schoppen en laten struikelen.
3. Krabben, bijten en haren trekken.

Intimidatie:

1. Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
2. Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten tussen fietsen.
3. Een kind dwingen om persoonlijk bezit af te geven.
4. Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

Isolatie:

1. Steun zoeken bij andere kinderen met als gevolg dat het kind niet wordt uitgenodigd voor partijtjes en leuke dingen.
2. Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis, niet komen op een verjaardag.

Stelen of vernielen van bezittingen:

1. Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
2. Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schoeltas, banden van de fiets lek steken.

Digitaal pesten:

Leerkrachten dienen ook alert te zijn op nieuwe pestvormen. Een pestvorm die voor veel kinderen erg bedreigend is, is het zogenaamde 'online-pesting' via internet en de mobiele telefoon. Kinderen pesten elkaar via sms, WhatsApp, Twitter, Facebook. Er wordt flink gescholden en bedreigd. Veel kinderen praten hier niet over en ouders houden soms onvoldoende toezicht op het gedrag van hun eigen kind en dat van anderen op de computer en mobiele telefoon. Leerkrachten hebben minder of geen zicht op het gebruik van de computer buiten schooltijd, maar worden wel geconfronteerd met de gevolgen. Het is daarom zaak om in

geval van digitaal pesten in een zo vroeg mogelijk stadium als ouders en leerkracht contact te leggen om gezamenlijk het probleem aan te kunnen pakken.

Kortom:

Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het kan een pedagogische waarde hebben. Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

1.4 De Betrokkenen:

Het gepeste kind

Sommige kinderen hebben een grotere kans om gepest te worden dan anderen. Dat kan komen door uiterlijke kenmerken maar het heeft vaker te maken met vertoond gedrag, de wijze waarop gevoelens worden beleefd en de manier waarop dat geuit wordt. Kinderen die gepest worden doen vaak andere dingen dan de meeste leeftijdgenoten in hun omgeving. Het blijkt dat kinderen gepest worden als er al sprake is van een onveilige situatie, waarbinnen een pester zich kan uiten en zich daarin ook nog verder kan ontwikkelen. Er zijn dus helaas aanleidingen genoeg om door anderen gepest te worden mits de pesters daar de kans voor krijgen.

Veel kinderen die worden gepest hebben een beperkte weerbaarheid. Ze zijn niet in staat daadwerkelijk actie te ondernemen tegen de pestkoppen en stralen dat ook uit. Vaak zijn ze angstig en onzeker in een groep en durven ze weinig of niets te zeggen, omdat ze bang zijn om uitgelachen te worden. Deze angst en onzekerheid worden verder versterkt door het ondervonden pestgedrag, waardoor het gepeste kind in een vicieuze cirkel komt waar het zonder hulp zeker niet uitkomt. Gepeste kinderen voelen zich vaak eenzaam, hebben in hun gepeste omgeving geen vrienden om op terug te vallen en kunnen soms beter met volwassenen opschieten dan met hun leeftijdgenoten.

De pesters

Kinderen die pesten zijn vaak fysiek en/of verbaal de sterksten uit de groep. Daardoor kunnen ze het zich permitteren zich agressiever op te stellen. Ze reageren dan ook met dreiging van geweld of de indirecte inzet daarvan. Pesters lijken in eerste indruk vaak populair te zijn in een klas, maar dwingen hun populariteit in de groep af op een negatieve manier. Met het vertoonde pestgedrag gaat ze dat gemakkelijk af en ze krijgen andere kinderen mee in hun pestgedrag richting het slachtoffer. Pesters hebben feilloos in de gaten welke kinderen gemakkelijk aan te pakken zijn en als ze zich vergissen, gaan ze op zoek naar een volgend slachtoffer. De zwijgende meerderheid en potentiële meelopers krijgen een keuze die zwijgend wordt opgelegd en die aan duidelijkheid niet te wensen overlaat: "je bent vóór of je bent tegen me". Hier gaat een grote dreiging van uit naar de omgeving van pester en slachtoffer. Alles is immers beter dan zelf gepest te worden.

De pesters stralen juist deze dreigende zekerheid uit. Ze overtreden bewust regels en hebben vaak vaardigheden ontwikkeld om met hun daden weg te komen. Het profiel van de pester is sterk zelfbevestigend, hij ziet zichzelf als een slimme durfal die dat de andere kinderen bij herhaling laat merken. Het komt ook vaak voor dat een pestkop een kind is dat in een andere situatie zelf slachtoffer is of is geweest. Om te voorkomen weer het mikpunt van pesten te worden, kan een kind zich in een andere omgeving vervolgens als pester gaan opstellen; laten pesten doet pesten.

Ook pesters hebben op termijn last van hun pestgedrag.

Door hun verkeerde en vooral beperkte sociale vaardigheden hebben ze vaak moeite om vriendjes voor lange termijn te maken en een vriendschap op te bouwen en te onderhouden op andere gronden dan die van macht. Pesters maken een abnormale sociale ontwikkeling door met alle gevolgen van dien voor de pester zelf.

De meelopers en de zwijgende middengroep

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten.

Sommige kinderen blijven op afstand en andere kinderen doen incidenteel mee. Dit zijn de zogenaamde "meelopers". Er zijn ook kinderen die niet merken of willen weten dat er gepest wordt in hun directe omgeving. Het specifieke kenmerk van een meeloper is de grote angst om zelf het slachtoffer te worden. Maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en denken daardoor met de populariteit van de pester mee te liften. Vooral meisjes doen nogal eens mee met pesten om een vriendin te kunnen behouden.

Als kinderen actiever gaan meepesten in een grotere groep, voelen ze zich minder betrokken en minder verantwoordelijk voor wat er gebeurt.

Alles wat in een groep gebeurt, laat het individueel denken en de individuele verantwoordelijkheid achter zich en kan zo leiden tot excessen die achteraf voor iedereen inclusief de pesters onacceptabel zijn.

Het heeft echter zin om op te staan tegen het pesten. Zodra andere kinderen het gepeste kind te hulp komen of tegen de pesters zeggen dat ze moeten ophouden, kan de situatie positief veranderen. Het pesten wordt dan minder vanzelfsprekend.

De situatie voor met name meelopers verandert dan door het ongewenste karakter dat het pestgedrag krijgt. Het wordt voor potentiële pesters duidelijk dat de groep het niet normaal vindt en niet bereid is om mee te gaan in het pestgedrag. Meelopers horen dan ook graag bij de grote groep en zijn niet bereid om grote risico's te lopen.

Kinderen die pestgedrag signaleren en dit bij de leerkracht aangeven vervullen dus een belangrijke rol. Ook de ouders kunnen een belangrijke rol spelen. Ouders van kinderen die gepest worden en die dit probleem met de school willen bespreken, zijn natuurlijk altijd emotioneel bij het onderwerp betrokken. De ouder wil maar een ding en dat is dat het pestgedrag ogenblikkelijk stopt.

Ouders van kinderen die niet direct bij het pesten zijn betrokken, kunnen meer afstand nemen. Daardoor zijn ze beter in staat om duidelijk te maken aan hun kind dat er iets aan het pesten gedaan moet worden. Als er in de omgeving van een kind gepest wordt, heeft het kind zelf ook last van een onveilige, onprettige sfeer in de groep of de klas.

2. Te verwachten problemen bij de aanpak van pesten.

2.1 Bij het gepeste kind:

Een gepest kind schaamt zich vaak, het voldoet niet aan normen die de ouders graag in hun kinderen terugzien: een vrolijk en vooral onbezorgd kind dat in staat is zijn eigen boontjes te doppen. Pesten is een groot probleem voor kinderen.

Veel gepeste kinderen doen er dan uiteindelijk ook maar het zwijgen toe en vereenzamen. De angst wordt aanvankelijk nog groter als het pesten bespreekbaar gemaakt wordt door de ouders, waardoor het gepeste kind nog meer met de gevolgen van het pesten kan worden geconfronteerd. Als vergelding kan er namelijk in nog heviger mate gepest worden dan daarvoor al het geval was.

2.2 Bij de pester:

De pester zelf ziet zijn machtsspel bedreigd, en dat moet ten koste van alles voorkomen worden.

Bij een duidelijke aanpak blijken de pesters soms echter net zo opgelucht als de slachtoffers. Er wordt namelijk ook aandacht besteed aan hun onmacht om normaal met andere kinderen een relatie op te

bouwen. Bij een aantal pesters is dat hun liefste wens waartoe ze helaas zelf niet in staat zijn door het ontbreken van de juiste vaardigheden.

2.3 De directe omgeving:

Daarnaast is het goed te weten dat er altijd kinderen zijn die zich schuldig voelen omdat ze niet op kunnen komen voor het slachtoffer door actief te helpen of een volwassene te hulp te roepen. Dit is vergelijkbaar met het niet te hulp schieten bij het verdrinken van mensen, waarbij een menigte aanwezig is. Ook zijn er altijd kinderen die helemaal niet in de gaten hebben dat er in hun omgeving gepest wordt. Ze zien wel het een en ander gebeuren, maar hebben het niet gezien als pestgedrag.

2.4 Bij de ouders:

Ouders van kinderen hebben vaak moeite om hun kind terug te zien in de rol van meeloper of pester. Ouders hebben niet altijd de juiste informatie. Een pester op school hoeft in de thuissituatie geen pester te zijn. Sommige ouders zien ook de ernst van de situatie onvoldoende in. Zij zien het pestgedrag van hun kind als weerbaar gedrag. Hun kind maakt een abnormale ontwikkeling door, met grote risico's op afwijkend gedrag op latere leeftijd met grote gevolgen. Andere ouders zien er niets meer in dan wat onschuldige kwajongensstreken.

Behalve de pester moeten dus ook vaak de ouders doordrongen worden van het ongewenste karakter voor alle betrokkenen van het vertoonde pestgedrag.

2.5 Bij de leerkracht:

Leerkrachten moeten het pestgedrag kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pestgedrag.

3. Uitgangspunten bij het pestprotocol

1. Als pesten en pestgedrag plaatsvindt, ervaren we dat als een probleem op onze school voor zowel de gepeste leerling, de pester, de groep leerlingen daaromheen, de leerkrachten en de ouders.
2. De school heeft de verplichting zich in te spannen om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken door het scheppen van een veilig pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als ongewenst gedrag wordt ervaren en niet wordt geaccepteerd.
3. Leerkrachten en andere betrokkenen moeten tijdig alert zijn op pestgedrag in algemene zin. Indien pestgedrag optreedt, moeten leerkrachten en andere betrokkenen duidelijk stelling en actie ondernemen tegen dit gedrag. De verantwoordelijkheid blijft te allen tijde liggen bij de leerkrachten.
4. Wanneer pesten, ondanks alle inspanningen weer optreedt, voert de school onderstaand pestprotocol uit.

4. Pestprotocol van OBS de Punt:

4.1 Wat is het uitgangspunt bij het pestprotocol:

Het pestprotocol vormt de verklaring van de leerkrachten, de ouders en andere betrokkenen bij de school waarin staat dat wij pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze aanpakken.

OBS de Punt wil voor alle kinderen een veilige en aantrekkelijke plek zijn. Dit betekent dat onze school en allen die daar bij betrokken zijn expliciet stelling nemen tegen pestgedrag en concrete maatregelen nemen indien pestgedrag voorkomt.

4.2 De groepsleerkracht neemt de volgende maatregelen om pestgedrag te voorkomen:

1. De leerkracht bespreekt aan het begin van het schooljaar met de lln. de afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt benoemd en besproken in alle groepen van de school.
2. In elke groep staat op het lesrooster op welk moment in de week tijd is vrij gemaakt om m.b.v. Goed Gedaan structureel aandacht aan plagen, pesten en de sociaal-emotionele ontwikkeling in het algemeen te geven.
3. Als er aanleiding toe is, besteedt de leerkracht nogmaals expliciet aandacht aan pestgedrag in een klassikaal gesprek.
4. De leerkracht spreekt leerlingen aan op hun gedrag.
5. De leerkracht geeft de leerlingen mogelijkheden om pestgedrag te melden. Dit kan bij de leerkracht, de intern begeleider of de contactpersoon ongewenst gedrag. De leerling kan dit rechtstreeks doen of door middel van zijn of haar ouders.
6. De leerkracht staat open voor meldingen van ouders.
7. De leerkracht laat merken dat de school pesten als een probleem ziet en niet accepteert.
8. De leerkracht laat merken serieus om te gaan met pestgedrag.
9. De leerkracht werkt aan een positieve sfeer in de groep.

4.3 Bij het signaleren van systematisch pestgedrag wordt de volgende procedure in werking gesteld:

1. Iedereen draagt de verantwoording alle lln. op ongewenst (pest) gedrag te wijzen en stelling te nemen tegen dit pestgedrag.
2. Meld pestgedrag in de eerste plaats bij de leerkracht, de intern begeleiders of contactpersonen ongewenst gedrag.
3. In elke groep wordt aandacht besteed aan het omgaan met elkaar en worden groepsregels om pesten te voorkomen gemaakt en vastgesteld.
4. Als er sprake is van incidenteel pestgedrag binnen de groep dan bespreekt de leerkracht dit regelmatig met de betrokken leerlingen om controle te houden over het gedrag van de leerlingen.
5. De leerkracht noteert dit in ParnasSys, ons digitale leerlingvolgsysteem.
6. De leerkracht bespreekt de gebeurtenissen met de pester en zijn/haar ouders als het pestgedrag zich herhaalt.
7. De leerkracht legt de met de pester gemaakte afspraken vast in het zorgformulier behorende bij Goed Gedaan. Ouders en intern begeleider ontvangen een kopie van deze afspraken. De leerkracht maakt een afspraak voor een vervolgesprek met de leerling en zijn/haar ouders.
8. De leerkracht informeert de ouders van het gepeste kind over de gemaakte afspraken.
9. De leerkracht stelt team en directie op de hoogte van het pestgedrag.
10. Als het probleem zich structureel herhaalt meldt de leerkracht dit aan de directie.
11. De leerkracht geeft de directie, via ParnasSys, een overzicht van de gebeurtenissen, gesprekken en de afspraken.

12. De directie nodigt de pester en zijn/haar ouders uit voor een gesprek en het maken van afspraken. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld.
Gedacht kan worden aan:
- Een boek lezen over pesten;
  - Het overschrijven van een brief van een gepest kind;
  - Een excuusbrief voor het slachtoffer schrijven;
  - Uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag: Buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs en excursies.
13. Als het gedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem aan te pakken gaat de directie over tot bijzondere maatregelen:
14. Isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing.

5. Op weg naar een veilige school: een vijf sporenaanpak:

Formulieren en procedures leiden op zichzelf niet tot het verdwijnen van ongewenst gedrag. Wel is het belangrijk om in het geval van pestgedrag duidelijk te beschrijven wat er gebeurt en wat er wordt gedaan aan de behandeling van dit probleem.

Onderstaande tekst geeft concrete invullingen en handreikingen voor het pedagogisch handelen.

De school moet open staan om naar de problemen van de leerlingen te luisteren. Er moet leerlingen (maar ook ouders) de mogelijkheid worden geboden om pestgedrag te melden bij de leerkracht, de intern begeleiders of de contactpersonen ongewenst gedrag. Dit kan pestgedrag zijn dat de leerling zelf treft of pestgedrag dat leerlingen naar anderen signaleren.

Leerlingen en ouders kunnen pestgedrag melden bij de groepsleerkracht, de intern begeleiders of de contactpersonen ongewenst gedrag.

De intern begeleiders zijn Marja Halberstadt (werkdagen: maandag t/m donderdag) en Alie de Vries (werkdagen: dinsdag t/m vrijdag).

De contactpersonen ongewenst gedrag is Anita Janssen (werkdagen: maandag t/m vrijdag).

Geheimhouding moet bij elke melding gewaarborgd zijn.

De leerkracht heeft een zeer belangrijke rol en het is verstandig om de gepeste leerling in de keuzes die gemaakt worden te betrekken.

De leerkracht zal helder en duidelijk moeten maken dat het ongewenste gedrag niet geaccepteerd wordt.

De leerkracht biedt in eerste instantie de gepeste leerling bescherming, spreekt met de pester en zijn ouders en spreekt ook met de zwijgende middengroep en de meelopers. De leerkracht zelf dient steun te krijgen.

5.1 Hulp aan het gepeste kind, in de vorm van adviezen en (in sommige gevallen) van een sociale vaardigheidstraining:

Begeleiding van het gepeste kind is van groot belang. Het kind kan zich eenzaam en slachtoffer voelen en heeft recht op zorg vanuit de school. Naast het voorkomen van nieuw pestgedrag moet er ook gekeken worden naar het verwerken van de ervaringen. Dit kan gebeuren door:

- Gesprekken tussen de leerkracht en het kind. Naast incidentele momenten kunnen ook vaste gesprekken worden gepland waarin het kind gevraagd wordt naar de vooruitgang. Het doel is zowel het signaleren van nieuwe problemen als het verwerken van de eerdere ervaringen.
- Schriftelijke verwerking door het kind. Het kind krijgt de beschikking over een "Verwerkingsschriftje" dat op elk gekozen moment door het kind kan worden ingevuld onder en buiten schooltijd. Het kind krijgt op die manier de gelegenheid de ervaringen van zich af te schrijven of te tekenen.

5.2 Hulp aan de pester, in de vorm van sociale vaardigheidstraining of een cursus in het omgaan met agressie:

Ook pesters hebben recht op hulp, zij zijn namelijk niet in staat om op een normale wijze met anderen om te gaan en hebben daar hulp bij nodig.

Die hulp kan bestaan uit de volgende punten:

- Een gesprek waarin wordt aangegeven welk gedrag niet geaccepteerd wordt op school en welk gedrag wel gewenst is. Er wordt een schriftelijk verslag van gemaakt.
- Een aantal vervolgesprekken onafhankelijk van de ontwikkelingen wat betreft het pesten waarin het gedrag besproken wordt.
- Een duidelijke straf die volgt als het pestgedrag toch weer voorkomt.
- Pestgedrag wordt binnen de bouw of het team gemeld zodat iedereen alert kan reageren.

5.3 Hulp aan de zwijgende middengroep en de meelopers, in de vorm van het mobiliseren van deze groep:

Als de groep eenmaal in beweging is gebracht, hebben kinderen die pesten veel minder te vertellen. Dit in beweging brengen kan door zowel leerkracht als de ouders met de kinderen te laten praten over hun rol. Iets wat op school in iedere groep structureel plaatsvindt.

5.4 Hulp aan de ouders, in de vorm van achtergrondinformatie en adviezen:

Voor de ouders van het gepeste kind is het van belang dat de school ernst maakt met de aanpak van het pesten. Met de ouders van het gepeste kind zal overleg zijn over de aanpak en de begeleiding van hun kind. De ouders van de pesters moeten absoluut op de hoogte zijn van wat er met hun kind gebeurt. Zij hebben er recht op te weten dat hun kind in sociaal opzicht bepaald zorgwekkend gedrag vertoont en dat daar iets aan gedaan moet worden.

De ouders van de zwijgende middengroep en de meelopers moeten zich bij de leerkracht, de intern begeleider of de contactpersoon ongewenst gedrag kunnen melden als zij merken dat er een kind gepest wordt.

Praten over pesten is fundamenteel iets anders dan klikken. Ouders kunnen hun kind daarin ondersteunen en begeleiden.

5.5 Hulp aan de leerkracht, in de vorm van achtergrondinformatie over het verschijnsel, signalen, oorzaken, gevolgen en concrete aanpakmogelijkheden.

De intern begeleiders en de contactpersonen ongewenst kunnen de leerkracht adviseren en/of helpen.

6. Goed Gedaan:

Met de invoering van Goed Gedaan in alle groepen van OBS de Punt hebben we een ondersteunend middel in handen om structureel te werken aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen.

Op basis van lessen en oefeningen, beschreven in de handleiding, en voor een aantal groepen ook ondersteund in de vorm van een werkboek, wordt er structureel aandacht besteed aan het op een goede manier omgaan met elkaar. De leerkrachten van OBS de Punt werken met een lessenschema voor Goed Gedaan.

Sterk punt van deze lessen, is het feit dat je als leerkracht niet afwacht totdat er een probleem ontstaat, maar dat er in de klas proactief de punten van de vijfsporenaanpak aan de orde komen. Niet alleen door erover te praten, maar ook door middel van praktische oefeningen en/of verwerking in het werkboek.

Binnen Goed Gedaan worden er basisregels gehanteerd, die voor groep 1 t/m 8 hetzelfde zijn. De regels zijn zichtbaar terug te vinden in de klas.

7. De belangrijkste regels van het Pestprotocol:

7.1 De belangrijkste regel van het pesten:

Word je gepest, praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheimhouden!!

7.2 De gouden regels vanuit het pestprotocol voor de kinderen zijn:

1. Je beoordeelt andere kinderen niet op hun uiterlijk.
2. Je sluit een ander kind niet buiten van activiteiten.
3. Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander kind.
4. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
5. Je lacht een ander kind niet uit.
6. Je roddelt niet over andere kinderen.
7. Je laat elkaar met rust en bemoeit je niet te veel met andere klasgenoten.
8. Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
9. Je accepteert een ander kind zoals hij of zij is.
10. Je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen.
11. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst zelf uit. Lukt dat niet, dan meld je dat bij de leerkracht.
12. Als je vindt dat jijzelf of een ander kind in de groep gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is dan geen klikken!!!
13. Nieuwkomers op school worden goed ontvangen en opgevangen in de groep.
14. Deze regels gelden op school en daarbuiten.

Deze regels vormen voor de school de basis voor het pestprotocol.

Daarnaast wordt in elke groep door de kinderen en de leerkracht de groepsregels vastgesteld. Deze groepsregels kunnen deels overlappend zijn met de basisregels, maar ook deels afwijkend.

8. Adviezen voor ouders:

8.1 Adviezen aan ouders van meelopers en zwijgende middengroep:

1. Neem het probleem serieus: het kan ook uw kind overkomen.
2. Neem de ouders van het gepeste kind serieus.
3. Maak het tot een gemeenschappelijk probleem.
4. Weet wat uw kind op de computer doet.
5. Praat met uw kind over school, over de relaties in de klas, over wat leerkrachten doen, hoe zij straffen. Vraag hen ook af en toe of er in de klas wordt gepest.
6. Geef af en toe informatie over pesten; wie doen het, wat doen zij en waarom?
7. Corrigeer uw kind als het voortdurend anderen buitensluit.
8. Geef zelf het goede voorbeeld.
9. Leer uw kind voor anderen op te komen.

8.2 Adviezen aan ouders van kinderen die pesten:

1. Neem het probleem serieus.
2. Raak niet in paniek. Elk kind loopt kans pester te worden.
3. Probeer achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Besteed aandacht aan uw kind.
4. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport, zodat het kind genoodzaakt wordt om te gaan met anderen en leert samen te werken.
5. Als uw kind al lange tijd pest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met uw kind beeldmateriaal over pesten.
6. Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining. De groepsleerkracht, de intern begeleider of de contactpersoon ongewenst gedrag kan u helpen met het maken van een afspraak met schoolmaatschappelijk werk om een dergelijke training in gang te kunnen zetten.

8.3 Adviezen aan ouders van gepeste kinderen:

1. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, kunt u de ouders van de pester opbellen en voorzichtig vragen er met hun kind over te praten. Gebruik daarbij als argument dat elk kind op straat veilig moet kunnen zijn. Niemand zal dat ontkennen.
2. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken. Ook kunt u bij de intern begeleiders en de contactpersonen ongewenst gedrag van de school terecht. Als uw kind al lange tijd is gepest, vraagt dat om een uitgebreide aanpak. Neem contact op met de leerkracht, ga bij de school kijken, lees boeken en bekijk samen met uw kind beeldmateriaal over pesten.
3. Als u van uw kind er met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef de achtergrondinformatie en maak uw kind duidelijk dat de school het voorzichtig zal aanpakken.
4. Beloon uw kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen.
5. Stimuleer uw kind tot het doen van die dingen waarin het goed is en kan uitblinken.
6. Wordt uw kind op de sportclub gepest door leeftijd- of klasgenoten, vraag dan de leiding aan het pesten aandacht te besteden en met de kinderen te bespreken dat ieder kind op de club veilig moet zijn.
7. Houd de communicatie open, blijf dus in gesprek met uw kind. Doe dat niet op een negatieve manier, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld; wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?
8. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan komt.
9. Laat uw kind opschrijven of tekenen wat het heeft meegemaakt. Dit kan best emotionele reacties bij uw kind oproepen. Op zich is dat niet erg, als het maar hierbij geholpen wordt de emoties te uiten en te verwerken.
10. Laat uw kind deelnemen aan een sociale vaardigheidstraining. De groepsleerkracht, de intern begeleider of de contactpersoon ongewenst gedrag kunnen u helpen met het maken van een afspraak met de schoolmaatschappelijk werkster om een dergelijke training in gang te kunnen zetten.

8.4 Telefoonnummers en internetsites:

- Leerlingen en leerkrachten kunnen terecht op het nummer: **0800 28282800** of www.pestweb.nl
- Ouders en verzorgers kunnen terecht op het nummer: **0800 5010** en bij de site www.50tien.nl Voor leerlingen is er de kindertelefoon, voor hulp, advies of gewoon een luisterend oor. De kindertelefoon is gratis en het nummer wordt niet op de factuur aangegeven, zodat de leerlingen echt anoniem kunnen bellen: **0800 0432**

- De Opvoedtelefoon voor een luisterend oor voor ouders, maandag tot en met vrijdag van 09.00 uur tot 17.00 uur: **0900 8212205**

www.jeugdinformatie.nl

www.tegenpesten.nl www.pestweb.nl

www.50tien.nl

www.stichtingstophetpesten.com

www.katman.nl

www.bobvandermeer.info